

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Priellovej a členiek senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Zdenky Kohútovej v právnej veci žalobcu: **P., P. K., a. s.**, K., Praha, zast. JUDr. J. M., advokátom, V., X. Bratislava 1, proti žalovanému: **T., a. s.**, H., S., zast. JUDr. D. M., advokátom, H., X. S. 1, o zaplatenie 938 775 Sk s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 10 Cb 29/98-151 zo dňa 15. júna 2006, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 10 Cb 29/98-151 zo dňa 15. júna 2006 v časti o zaplatenie sumy 938 775 Sk **p o t v r d z u j e**.

V časti trov konania **m e n í** tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi na účet jeho právneho zástupcu trovy konania v sume 193 185 Sk.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 938 775 Sk. Trovy konania žalobcovi nepriznal.

V odôvodnení sa konštatuje, že predmetom sporu je zaplatenie faktúry č. 11051213 na sumu 264 039 Sk, faktúry č. 11069113 na sumu 68 746 Sk, č. 11089913 na sumu 165 313 Sk, č. 2002355 na sumu 572 Sk, č. 2003037 na sumu 5336 Sk,

č. 2003294 na sumu 182 913 Sk, č. 2007584 na sumu 109 102 Sk, č. 2011852 na sumu 142 754 Sk. Súd s poukazom na ust. § 763 ods. 1 Obchodného zákonníka posúdil daný právny vzťah podľa ustanovení Hospodárskeho zákonníka. Prvostupňový súd v súlade s vysloveným názorom v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28.10.2004 doplnil dokazovanie v tom smere, či A. G. bola oprávnená podľa pracovnej náplne uznávať za žalovaného záväzky a či žalobca o prípadnom prekročení kompetencie vedel alebo vzhľadom na zaužívanú prax mohol predpokladať, že uznávací prejav bol urobený oprávnenou osobou. Žalovaný z dôvodu skartácie nevedel predložiť pracovnú náplň A. G. z obdobia, keď podpísala listinu z 9.2.1993. Z obsahu pracovného listu súd zistil, že medzi hlavné činnosti uvedenej pracovníčky nepatrilo uznávanie pohľadávok. V rámci zaučenia bola pridelená na rôzne účtovné činnosti a určitú dobu vypomáhala aj pracovníčke, ktorá sledovala záväzky spoločnosti. Pani A. G. sa nevedela zodpovedne vyjadriť, či bola, resp. nebola oprávnená uznávať záväzky. Vzhľadom na názor dovolacieho súdu, že bolo možné uznať záväzok aj vo vyjadrení k pokusu o zmier a v konaní nebolo preukázané, že A. G. nebola oprávnená záväzok uznať, súd vychádzal z toho, že k uznaniu záväzku došlo. Medzi účastníkmi konania nie je sporné, že list zo dňa 9.2.1993 podpísala uvedená pracovníčka. Žalobca z podania zo dňa 9.2.1993 nemohol vedieť, kto podpísal pokus o zmier, a preto sa oprávnené mohol domnievať, že toto oznámenie bolo podpísané pracovníčkou, ktorá bola oprávnená uznávať záväzky.

Podľa § 131b ods. 6 Hosp. zákonníka, ak právo povinný subjekt uznal, je premlčacia lehota desaťročná. Žalovaný záväzok uznal písomne dňa 9.2.1993, toto podanie bolo doručené žalobcovi 12.2.1993, a teda odo dňa 12.2.2003 začala plynúť 10-ročná premlčacia doba. Žalobca bola doručená súdu dňa 28.10.1996 – teda v 10-ročnej premlčacej dobe, preto námietka premlčania nie je dôvodná a súd žalobe vyhovel. V časti príslušenstva súd podľa § 96 ods. 1 O.s.p. konanie zastavil. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 151 ods. 1 O.s.p., pretože advokát si trov konania nevyčísľil, do 3 dní odo dňa vyhlásenia rozsudku.

Proti rozsudku podal žalovaný odvolanie v časti, ktorou mu bola uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 938 775 Sk. Žalobca podal odvolanie v časti týkajúcej sa nepriznania mu trov konania.

Žalovaný v odvolaní uviedol, že v konaní sa nepodarilo preukázať, že osoba – A. G. bola oprávnená podpísať list zo dňa 9.2.1993, a to najmä pre absenciu pracovnej náplne. Nebola podľa stanov spoločnosti vtedy platných splnomocnená generálnym riaditeľom na zastupovanie spoločnosti. Nebol dodržaný postup podľa § 24h ods. 2 Hospodárskeho zákonníka. Je podľa návrhu žalovaného nesprávne predpokladať, aby interní pracovníci, vedúci učtárne, boli vôbec splnomocnení vykonávať úkony smerujúce k vzniku a zmene obsahu záväzku. Súd prvého stupňa na ust. § 24f a § 24h HZ neprihliadal, v čom žalovaný vidí odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p. Súd v napadnutom rozsudku nevysvetlil, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil (§ 157 ods. 2 O.s.p.), čím bola účastníkom odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. a podľa § 205 ods. 2 písm. a/, f/ O.s.p. je to odvolacím dôvodom. Nemožno pochybovať, že dôkazné bremeno nesie žalobca a ako jediný dôkaz predkladá skutočnosť, že žalobca sa mohol oprávnenne domáhať, že oznámenie zo dňa 9.2.1993 podpísala oprávnená osoba (§ 24g Hosp. zák.), že podpis je nečitateľný. V súlade s ustanovením § 2 a 3 O.s.p. má žalovaný za to, že prvostupňový súd nepostupoval správne, keď žalobe vyhovel. Navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť (§ 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) a vec vrátiť na ďalšie konanie.

Žalobca v odvolaní namieta tú skutočnosť, že súd pri rozhodnutí o trovách konania nesprávne vychádzal z ust. § 151 ods. 1 O.s.p. Rozsudok bol vyhlásený dňa 15.6.2006 a vyčíslenie trov konania bolo podané na poštovú prepravu dňa 20.6.2006, doručené súdu 22.6.2006. Lehota v ust. § 151 ods. 1 je určená 3 pracovné dni, t. j. začala plynúť 16.6.2006 a skončila 20.6.2006, pretože 17. a 18. boli dni pracovného pokoja. Pri počítaní lehoty treba vychádzať z plynutia lehôt podľa § 57 ods. 1 O.s.p. Vzhľadom na to, že trovy boli vyčíslené do 3 pracovných dní od vyhlásenia rozsudku, je toho názoru, že trovy mu neboli priznané v rozpore s platnou právnou úpravou. Navrhuje v napadnutej časti rozsudok zmeniť a trovy konania žalobcovi priznať vo vyčíslenej výške.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), prejednal vec podľa § 212 ods. 1, § 214 ods. 1 O.s.p.

Žalovaný svoju neúčast' na pojednávaní pred odvolacím súdom ospravedlnil z dôvodu kumulácie iných pojednávaní. Odvolací súd v súlade s ust. § 101 ods. 2 O.s.p. pojednával vec v jeho neprítomnosti.

Vychádzal zo zistenia, že predmetom sporu je žalobcom uplatnené právo na zaplatenie ceny v sume 938 775 Sk za splnenú dodávku, ktorú vyúčtoval vyúčtovaním – faktúrami č. 11051213 na sumu 264 039 Sk s lehotou splatnosti 21.11.1991, č. 11069113 na sumu 68 746 Sk s lehotou splatnosti 25.11.1991, č. 11089913 na sumu 165 313 Sk s lehotou splatnosti 2.12.1991, č. 2002355 na sumu 572 Sk s lehotou splatnosti 31.1.1992, č. 2003037 na sumu 5336 Sk s lehotou splatnosti 3.2.1992, č. 2003294 na sumu 182 913 Sk s lehotou splatnosti 3.2.1992, č. 2007584 na sumu 109 102 Sk s lehotou splatnosti 14.2.1992, č. 2011852 na sumu 142 754 s lehotou splatnosti 24.2.1992.

Vzhľadom na ust. § 763 ods. 1 Obch. zák., keďže právny vzťah vznikol pred dňom účinnosti tohto zákona, je potrebné na uplatnené právo aplikovať ustanovenia Hospodárskeho zákonníka.

Žalovaný uznal svoj záväzok dňa 9.2.1993. Vo veci bol vydaný platobný rozkaz, voči ktorému žalovaný podal odpor, v ktorom spochybnil opodstatnenosť uplatnenej pohľadávky, jej uznanie a zároveň vzniesol námietku premlčania s poukazom na § 131 a Hosp. zák.

Podľa § 130 Hosp. zák., majetkové právo, ktoré nebolo uplatnené v ustanovenej dobe na príslušnom orgáne sa premlčuje. Na premlčanie prihliadne príslušný orgán (súd) len vtedy, ak povinný právny subjekt uplatní námietku premlčania, ak sa námietka uplatní, nemôže súd premlčané právo priznať (§ 131 HZ). Pokiaľ nie je v zákone stanovené inak, je premlčacia lehota trojročná a plynie odo dňa, keď sa mohlo právo uplatniť po prvý raz (§ 131a HZ).

Ak právo povinný subjekt uznal, je premlčacia lehota desaťročná a plynie odo dňa doručenia uznania; ak sa však v uznaní uviedla lehota na plnenie, plynie premlčacia lehota odo dňa, keď uplynula táto lehota (§ 131b ods. 6 HZ).

Žalovaný spochybnil uznávací prejav zo dňa 9.2.1993, ktorý podľa jeho názoru nie je možné hodnotiť podľa § 132 ods. 1 HZ, lebo vôľou žalovaného nebolo uznať záväzok, ale len oznámiť dôvody svojho omeškania.

Podľa § 132 HZ, na základe uznania záväzku prestáva plynúť pôvodná premlčacia lehota a začne plynúť nová desaťročná lehota. Pre účinnosť uznávacieho prejavu sa

vyžaduje, aby sa uskutočnil v písomnej forme, bol doručený oprávnenej organizácii a z písomného prejavu musí byť zrejmé, že sa záväzok uznáva čo do dôvodu a rozsahu.

V predmetnej veci už odvolací súd, ako aj dovolací súd (uznesenie 2 Obo 164/1998 zo dňa 12.6.1998, MOBdo V 7/2001 zo dňa 28.5.2003, 6 Obo 201/2003 z 28.10.2004) jednoznačne vyslovil právny názor, že vyjadrenie žalovaného k pokusu o zmier zo dňa 9.2.1993 po obsahovej stránke je potrebné považovať za uznávací prejav. Sú tam uvedené všetky sporné faktúry s vyúčtovanými sumami. Jedná sa o jasne identifikovateľný uznaný záväzok.

Úlohou súdu prvého stupňa v zmysle zrušujúcich uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bolo skúmať, či pracovníčka žalovaného, ktorá sa vyjadrila k pokusu o zmier bola v zmysle § 24f ods. 4 HZ oprávnenou osobou urobiť uvedený právny úkon, resp., či žalobca mohol o prekročení kompetencií zamestnankyňou žalovaného vedieť (§ 24g HZ).

Súd prvého stupňa doplnil dokazovanie v intenciách nadriadeného súdu, ktorý je v zmysle § 226 O.s.p. viazaný jeho právnym názorom.

Žalovaný v spornom prípade nepredložil žiadny relevantný dôkaz, ktorým by preukázal, že jeho bývalá pracovníčka, ktorá podpísala uznávací prejav, nebola oprávnená takýto právny úkon v rozhodnom období urobiť a nevyplýva to ani z obsahu listu pracovného miesta zo dňa 28.2.2003 vystaveného po uznaní záväzku (čl. 112). Vo vyjadrení zo dňa 24.11.2005 (č.l. 126) A. G. potvrdila, že určitú dobu vypomáhala aj na úseku účtarne, kde pracovníčka sledovala záväzky žalovaného a nevie zodpovedne sa vyjadriť, či v mene organizácie (zamestnávateľa) bola oprávnená uznávať aj záväzky. Taktiež nebolo preukázané, že žalobca mal vedomosť o prekročení oprávnenia uvedenej pracovníčky žalovaného, resp. vedieť mohol, že uznanie záväzku A. G. podpísala bez oprávnenia žalovaného, a že sa jednalo o nekompetentnú osobu (§ 24g HZ).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací sa stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že uznávací prejav je platný právny úkon v zmysle § 132 HZ a v zmysle § 131b ods. 6 HZ bolo uplatnené právo uplatnené včas a námietka premlčania vznesená žalovaným nie je dôvodná.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací napadnutý rozsudok vo veci samej ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

Ohľadne trov konania rozsudok zmenil podľa § 220 O.s.p. Keďže žalobca bol úspešný v konaní vo veci samej v celom rozsahu, má právo na náhradu trov konania (§ 142 ods. 1 O.s.p.).

Podľa § 151 ods. 1 O.s.p., o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Ak ide o prisúdenie trov konania podľa § 149 ods. 1, advokát je povinný trovy právneho zastúpenia vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia rozhodnutia, ktorým sa konanie končí. Ak advokát v tejto lehote trovy právneho zastúpenia nevyčísli, súd mu náhradu trov právneho zastúpenia neprizná. Žalobca vyčíslil trovy konania v súlade s citovaným ustanovením, t.j. do troch pracovných dní od vyhlásenia rozhodnutia. Právny zástupca žalobcu má právo na náhradu právnej pomoci za desať úkonov vyčíslených podľa vyhl. č. 240/1990 Zb. účinne v čase vykonania úkonov, každý po 3040 Sk (1. príprava a prevzatie vecí, 2. podanie návrhu dňa 28. októbra 1996, 3. vyjadrenie k odporu dňa 8. decembra 1997, účasť na pojednávaní dňa 26. januára 1998, podanie odvolania proti rozsudku dňa 6. marca 1998, účasť na pojednávaní dňa 11. marca 1999, podanie odvolania proti rozsudku dňa 14. júna 1999, účasť na pojednávaní dňa 7. júna 2000, podanie podnetu generálnemu prokurátorovi, vyjadrenie k mimoriadnemu dovolaniu dňa 11. apríla 2002; spolu $10 \times 3040 = 30\,400$ Sk); ďalej za dva úkony vyčíslené podľa vyhlášky č. 655/2004, a to účasť na pojednávaní dňa 23. januára 2006, ktoré bolo však odročené ($1/2$ úkonu = 7075 Sk + paušálne náhrady vo výške 164 Sk) a účasť na pojednávaní dňa 15. júna 2006 (za úkon 14 150 Sk + paušálne náhrady vo výške 164 Sk), t. j. celkom náhrada trov konania je $30\,400 + 7075 + 164 + 14\,150 + 164 = 51\,953$ Sk. Nakoľko žalobca nepredložil osvedčenie, že je platiteľom DPH, súd mu nepriznáva náhradu DPH. Žalobcovi sa ďalej priznáva náhrada za súdny poplatok celkom vo výške 112 524 Sk (a to: 37 548 Sk za podaný návrh zo dňa 6. marca 1997, 37 548 Sk za odvolanie podané dňa 28. apríla 1998, 37 428 Sk za odvolanie podané dňa 29. júla 1999.) Ďalej náhradu cestovných nákladov vo výške 14 920 Sk (spolu 179 397 Sk).

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 142 ods. 1 a § 224 ods. 1 O.s.p., avšak nakoľko si žalobca neuplatnil náhradu trov odvolacieho konania,

odvolací súd mu priznáva 13 788 Sk za zaplatenie súdneho poplatku za odvolacie konanie (t.j. celkove spolu 193 185 Sk).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 7. mája 2008

**JUDr. Alena P r i e c e l o v á, v.r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: